

Előfizetési árak

Egész évre 5 frt — kr.
Fél „ 2 frt 50 kr.
Negyed „ 1 frt 25 kr.
Tanítóknak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések

a legutóbbasban számítottak.

BAJA

vegyes tartalmu hetilap.

Szerkesztőség

hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Rochus utca 42. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

Megjelen minden vasárnap.

Egyes szám ára 8 kr.

Kéziratok nem adnak vissza.

Iparunk egyik akadályá.

Azon nagy horderejű és fontos tényezőnél fogva, a melylyel a nemestő vagy műipar a nemzet gazdaságának egyik fő emelvényé válik, szakszerűen látszik iparunk egyik akadályairól röviden megemlékezni, s esetleg az akadály elhárítására vezető módokra nézve némelyeket kijelölnünk.

Mindenekelőtt előre bocsátjuk azt, hogy nem osztjuk feltétlenül azoknak a nézetét, a kik az ipart mindenekfelett — még szemben a többi foglalkozási ágak és keresetforrásokkal is felmelnél és mintegy mesterségesen még ott is, hol arra a kedvező előzmények nincsenek is meg — fenntartani és teremteni vélik, azon nézetből indulván ki, hogy miután legtöbb nyers anyag, mit az őstermelés segélyével a természetből nyerünk, nem olyan, hogy az használható és szükségleteink fedezésére alkalmazható lenne, — ipari feldolgozást igényel, s így az ipar minden többi fő-foglalkozási ágak között a legelső és legfontosabb, mert ténykedése nélkül emberi fejlődésünk, az anyagi és szellemi tökéletesítést nem lennének képesek elérni. — E nézeteket a nemzetgazdasági tudomány újabb fejlődése már nem osztja, s legföllebb azok vallják, kiknek érdekében áll a foglalkozásunknál fogva az iparnak mesterséges ápolása és fenntartása, míg a többi kereset és foglalkozási ágak rovására is.

Habár tehát nem is óhajtandó, sőt meg sem tűrné, az iparnak a többi foglalkozási ágak rovására üzendő ápolása és dédelgetése, mindazonáltal kétségtelen, hogy ott, hol az ipar kifejlődésére nézve a kedvező előzmények megvannak, de a teljes kifejlődés akadályokba ütközik, ezen akadályok elhárítása kötelességünk, köte-

lességünk oly értelemben, hogy amennyire tőlünk telik és függ, azok a kifejlődésnek utjában ne álljanak.

Ezen akadályok egyike — mint azt egy szakavatoltan szerkesztett szakkönyvünk kitéje, — a municipiumoknak az iparral keveset törődése, sőt annak kifejlődését békítő oly alaptalan aggályok, a melyek talán a középkori feltétlenség megfellelés, de ma már a haladó kor szellemével sehogy sem egyeztetethők össze.

Nagyon é önk példákkal tudnék ezen állításunkat igazolni, azonban ezt, ez alkalommal elengedjük, — és csupán az általánoságban maradunk.

„Ha egy-egy gyár keletkezik a hazában — írja a nevezett szakkönyv — mennyt kell annak küzdeni az obscurs nézetek ellen, s mily soká kell vajudnia, míg sátorfáját leutheti.“ — S ez — valljuk meg — igaz; a szokatlantól idegenkedés, s az ipar terén elmaradottság és a régivel megelégedés jellemzi ténykedésüket. Hány életrelvő ipari vállalat kénytelen volt tönkremenni indulásának miatt! — „Az iparbűz, munkaraj minden lépten-nyomon háborgatja szépérzékét közegei atyáinknak. — Az utcákon csatagoló sertések és szarvasmarhák kiváltsággal rutinják a csendes közegnek kibálnak s elhagyottak tetsző tereit; nem jó volna-e ezek helyére iparrajt varázsolni, szaporább pénzformát, élénkebb hitelt, a mezőgazdasági terményeknek közvetlen piacot, gyári munka által megkoszosított értékességet varázsolni?“

Városunkra e panaszok, legalább nagyrésztben, — nem illenek. — Municipiumunk már régebben, de különösen újabb időben teljes mértékben fogta fel az ipar bő fejlődésének nagy fontosságát és horderejét, törekedett is tőle telhetőleg e téren cselekedni. Az ipariskola fel-

állításával az ipar elméleti iránybanai képzésére s egyes intézkedéseivel pedig, annak gyakorlati kifejlődésére nézve „vénykedtetőly műrvben, hogy e tekintetben szegényhányas nem illethet. — C akhogy az ily elszigetelt intézkedések, a melyek nem organikus összességgel történnek, nem elégségesek ipari felvirágzásunk teljes kifejlődésére; szükséges ezen felül, hogy az iparosban az önzalomban pályájanak fontossága iránti feltételek, s a mi fő, csak életrelvő s nem idegen vállalatokat támogatasson egy-egy municipium érdekében, s esetleg, ha a vállalat költségein jelleivel bír, s a község ereje megengedi, — anyagilag is.

Igy lesz az ipar azon nemzetgazdaságilag fontos foglalkozási ág, melylyel magunkat a természet phisical hatalma és vaskövetkezésegu uralma alól felmentjük, s midőn önmagunk javát előmozdítjuk, egyszersmind a közjó előmozdítására fáradozunk. — Így lesz az iparos foglalkozása fontosságánál fogva egyike hazánk legjelentősebb néposztályainak; mert csak fejlett ipar mellett versenyezhetünk a nyugat európai művelt nemzetekkel, kiknek eddigelő még oly terén is, hol domálhatnánk, fejlett gyáripara és a mi primitívebb iparfajlokat következtében, valóságos tributáriusai vagyunk.

— Y. —

— A Bajai ferenczrendi zárda-templomra beszerzendő menyetezre való kögesz adakozók névsorozata: Nagy Mari 40 kr. Jerkovic Mátyas 4 kr. Bachrach Hermana 20 kr. Koberharcs János 20 kr. Gyulánksy Mihály 4 kr. Kabits Menyhercz 10 kr. Bosnyák Mihály 10 kr. Gyurkovics Ferencz 4 kr. Vadakovics István 20 kr. Gyulánksy János 10 kr. Sáfáry Gábor 4 kr. Eichner Mihály 10 kr. Oszwald Antal 10 kr. Schöu Maria 10 kr. Reisz Borbála 4 kr. Spiegel Maria 10 kr.

TÁRCSA.

A zivakodó jóbarátok.

Szerény deák kaland.

Németből fordította: H a m h a b e r K. G. (Folytatás.)

Komoly ezalatt későbbé eseten rohant ide és oda a fasorban, míg Klotilda egy szögálló leánnyal meg nem érkezett.

Midőn az asztalt megterítették, a szolgáló leány ismét visszavonult.

Klotilda leült a padra a nélkül, hogy Komolyt egy tekintetre méltán. Ot percig csak el tudta tűrni Komoly a hallgatást, de azután félénken megszólalt:

— Klotilda kisasszony . . .

— Ismer még? — szólt Klotilda szemrehányólag. Igen szép!

— Persze, dadogá Komoly megzavarodva.

— Csakugyan elég időt adott arra, hogy elfelejttesem, csodálom, hogy végre jónak találja valami életjel adni önmagáról, szólt Klotilda indulatosan.

— Mit beszélsz kedgyed? Mi vallatás alá vetted az intézet összes szolgasemélyzetét: nem tudtak semmitte kedgyed felől; a rendőrségnél kérdezősködtünk kedgyed után; kedgyed nem volt bejelentve; Pamílius kisasszonyt fölkerestük . . .

— Csitt, Komoly! ha én az utóbbi csakugyan meggetté, megbocsátok önmek mindent, de hazudnia nem szabad. A rendőrségnél be voltam jelentve.

— Mi csak Ferencz és Ruczay Klotildát találtunk.

— Az utóbbi én vagyok.
— De kedgyed Váradny Klotildának hívják.

— Most nekem kell bocsánatot kérnem öntől, szólt Klotilda mind két kezét engesztelőleg Komolyknak nyujtva, arra én nem gondoltam. Nagynémemet hívják Váradny, és nagybátyám később gyermekének akart fogadni: azért mindenhol csak Váradny neveztek. Ne nehezeltsem reám, ha megbántottam!

— Bántson meg még sokszor, igen sokszor! Oly kellemes, ha azután arra kér, hogy ne nehezeltsem. De nem, folytatta kétségbe esetten verse öklével fejét, csak merő álomok. Megvagyok róla győződve, hogy barátom . . .

— Valóban, barátja már behizelegette magát nagynémemmel. Némde ő Emma kedvese?

— Valóban szépen vagyunk: röviddel ezelőtt ismét megkezdtek a levelezést és ha mi most N. . . be jövünk — ott lakik — bizonyosan tíz lesz minden házbán.

— Emma hamar kész lesz a dolgot; az intézetben is jól lefozta a nevelőket.

— Most azonban mindent összeavazar.
— Ellenkezőleg, még nagyon hasznos is lehet nekünk.

— En azt hittem, midőn Kasztor név alatt bemutatott, hogy ovatos lesz; ekkor azonban előált a birtok bevesselt: ezt kedgyed nagynémje soha sem fogja neki megbeszástani, és valóban rossz néven sem vehetem, ha haragjának egy részét reám is áthárítja.

— On nagy tévedésben van: a nagynémje elakarja adni a birtokot és így csak kellemes lehet reám nézve . . .

— Esze ágában sincs megvenni!

— Talán bérbe akarja venni.
— Azt sem! Nincs neki állér pénze sem; nagybátyja dühös reá az Emmávali viszonya miatt; az egész birtokvevést csak kijelönlta, hogy itt reggeltől kaphasson; — gondolja csak, tegnap . . . ha még egyszer utazunk, a pénzértézet ki nem adom a kezemből.

— Mi történt tegnap?
— Tegnap L.-be voltunk. Tárcaunkban nem volt több másfél forintnál, melylyel N. . . ig kellett volna érnünk. Eppen valamiképpékereskedés mellett mentünk el, melynek kirakatában gyönyörű, kerekkellet ellátott deszkák álló bárány volt. a kirakat előtt szegényes öltözött, körülbelül nyolcz éves leányka állt, ki nem tudott betelni a bárányka nézésével és mindig megszólta a báránykát me, me . . . szóval, a gyermek egész lélkével csungott a báránykán s ha sok pénzem lett volna, ugy . . .

— Mit tett barátja?
— Vig habozás nélkül beemelt az üzletbe: mi az ára ezen báránykának? — Egy forint husz. — Itt van a pénz. Ne kis leányom ez a bárányka a tied. Fogd meg jól.

— Az ön barátja a legdrágább ember a világon; ha nagynémem dühös lesz reája, elmesélem neki a bárányka történetét és akkor bizonyosan mindent meg fog neki bocsátani.

— Kedves Klotildám, én is szívesen megvettem volna, és nem sajnálna a gyermekétől a báránykát, de ehessen és fáradtan hét órányi távolsgában utazási czelunktól, és mellette kettőknök mindössze harmincz krajczár, — ez igen kellemetlen és kiment a embert, ha ilyenkor nem követi szíve sugalmát.

— Szegények! nevette Klotilda. Mit tettetek azután?

— Gyalogoltunk még egy órát, még egy faluba nem értünk, a hol a 30 krajczárt vascsőrára költöttünk.

— Akkor?

— Kimentünk és egy hársfa alatt aludtunk.

— Es most éghymorral két óráig gyalogoltatok? Tehát még nem eszik, itt áll — Ehesen jöttem ide, azonban Vignek ezen esnye elvette étvágyamat.

— Milyen esny?

— Az, melyet épen most követ el Vig. Megvagyok róla győződve, hogy most mindent össze-vissza hazudik; majd végre is kiderül az egész történet és akkor, ha nem is az egész, de nagy része reám hárul. Ez nem az első eset, és attól tartok, hogy nem is a legutolsó; azonban most az egyszer életem legszebb reményeit husítja meg.

Komoly feje mellére hanyatlott és kezét összekulcsolva ult ott maga elé bámulva.

— Ne legyen olyan vigasztalhatlan, kezét Komoly vállára téve, még minden jó lesz. A nagynémje olyan jó, hogy nem is hiszhetem, hogy valóban tudna haragudni. Féltem biztos lehet.

Komoly szomorúan rákta fejét.

Beszélgéstüket Róza ut zavarta meg, ki nagyobb gyorsasággal mint méltósággal jött és Váradny után kérdezősködtött. Meglátszott rajta, hogy valami nagyban nyugtalnitja. Klotilda megmondta neki, hogy a nagynémje címet egy ural a birtokot megnézni. Róka elsietett.

Midőn elment, elmondá Klotilda, hogy nagynémje mily nagyra tartja Róka, ki a nagybácsi halála óta a könyveket vezeti, és

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER

legítisztább égvényes

SAVANYU-KÚT

legjobb Asztali-és üdítő ital,
külön hatású bizonyult köhögésnél, gége bajknál,
gyomor-és hólyag hurutnál.

ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).

Mattoni Henrik, Karisbadban (Csehország).

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
Éthetetlen és dugaszolt
a mellékelt
s ez jól megfigyelendő.

KÁVÉ-TEA

HAMBURG-ból

Portmentesen, csomagolással, elismert jeles, finom illatú árú
zacskókban 5 kiló utánvétellel

Rio, finom, erős	3.45
Santos, jól ízetű, erős	3.60
Cuba II. zöld, erős	4.10
Ceylon, kékeszöld, erős	5. —
Arany-jáva, különös finom, gyengéd	5.20
Portorico, kellemes, finom illatú	5.40
Gyöngy-kávé, különös finom, zöld	5.95
Java, nagyszemű, erős, kellemes	5.95
Java II, nemes, brillians	7.20
Afr. Gyöngy-Mocca, valódi, tüzes	4.45
Arab, Mocca, valódi, nemes, tüzes	7.20
Különösen kedvelt, finom illatú:	
Szambul-kávé-keverék	4.70
TEA, különként:	
Congo II.	2.30
Couchong, II.	3.50
Családi tea, különös finom	4. —
Tablarisz, különös finom, 5 különként	1.40
Gyöngy-Sagó, valódi, 5 különként	1.90

Kimerítő árjegyzék gyarmatárú szeszek és különlegességekről ingyen és bérmentve.

Ettlinger A. B. Hamburg.

A HOFF JÁNOS-féle
maláta-csokoládé
s az idült gyomor-, illetőleg emésztési
bántalom és vérszegénység
meggyógyítása.

Valódi hamisítatlan állapotban idegerősítőül a vérbajok és a lesóványodásnál orvosi-
sílág rendeltetik a maláta-csokoládé, kiváltképen a sápkór és vérszegénységél.
A legfinomabb maláta-csokoládé erősítésre előnyös. — 20 év alatt 58 kitüntetésben
részesítve, készítve **Hoff János** csász. kir. udv. szállító ur, a maláta-készítmények
feltalálója és készítője malátakivonat csokoládé gyárában.

Budapesti, zsibárus-utca 7 sz.

Köszönőlevél Budapestről.

Tekintetes ur! Tény, hogy 5 évvel ezelőtt meghűtöttem magamat olyan-
nyira, hogy nemcsak orvosok, hanem mindazok, kik csak egyszer láttak, életemhez
semmi reményt sem kötöttek, kénytelen voltam a Szepességet, zord éghajlata miatt,
azonnal elhagyni, és az enyhébb éghajlattal bíró Budapestre átköltözni. Már akkor
is, minthogy más szerek nem használtak, menedeket kerestem a malátakivonat
készítményekben és rövid idő múlva könyökbőlést éreztem. Azóta a készítményeket
rendesen használok és állapotom annyira javult, hogy reményem van e bajból ki-
gyógyulni. — A midőn el nem mulasztatom ez alkalommal a malátakészítmények
nyilvánítási és maradék kiváló tisztelettel

Budapest, 1882. márczius 22.

Wozalka Ferencz.

Főraktár: Baján Michitsch Istvánnál Cservenkán Knefel F.
Szabadrán Stojkovits Döme özvegyénél Mohács-on Schlesinger M. Zom-
borban Gálé Imu gyógyszer. Károcsán Behr B. Lipótnál. Pakson Florián
Jánosnál. Szeged-rádón Hahn Adófnál. Tolná-n Eisenbart Gyulánál, valamint
az ország legjobb gyógyszerárában.

CSEPLŐGÉPEKET
JÁRGÁNYOKAT

kézi- és erőhajtásra, szalmarázóval, rosta-
és tisztítószerekkel,

1—6 ígás állat erejére, szilárdan s tova-
szállíthatóan
mint különlegességet készítenek, és az ismert jeles szerkezet- és cselzerü-
ségért kezeséget vállalva olcsó áron küldenek

PH. MAYFARTH & COMP.

BÉCS, II. Praterstrasse 66.

Gyár: Majnai-Frankfurtban.

Jutalmazva több mint 100 éremmel és oklevéllel, csaknem valamennyi
országban.

Sok száz elismerő nyilatkozatot az általunk Magyarországra szállított cseplőgépek-
ről, valamint képes jegyzékeket leírásokkal és az árakkal kívánatra ingyen és bér-
mentve küldünk.

Tehetséges ügynőkök kerestetnek.
Ismételadók magas kedvezményben részesülnek.

NÁNAY LAJOS
KÖNYVNYOMDÁJA

Baján, »Bódog«-tér, Scheibner-féle ház,

elvéllal mindennemű

önálló munkák, röpiratok, táblázatok, körlevelek,

ESKETÉSI-, ELJEGYZÉSI- és NÉVJEGYEK,

váltak, meghatalmazások és kötelezvények

számlák, gyászjelentések,

FALRAGASZOK, ÁRJEGYZÉKÉK és RÉSZVÉNYEK

pontos és izléses elkészítésél a legjutányosabb árak mellett.

Továbbá

NAGYRAKTÁRA

közsegi és ügyvédi nyomtatványoknak.